

1. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. № 580–VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19/page2>.

2. Ульянов О.І. «Правові засади застосування поліцейських заходів примусу та вогнепальної зброї працівниками Національної поліції України», *Південноукраїнський правничий часопис* №1, 2018, с. 34–36.

3. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів. Наказ Міністерства внутрішніх справ України № 622 від 21 серпня 1998 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text>.

4. Правові підстави використання та зберігання зброї. URL : <http://shst.sm.gov.ua/index.php/ru/bezoplatna-pravova-dopomoga/7790-pravovi-pidstavi-vikoristannya-ta-zberigannya-zbroji>.

Єлизавета ДАВИДОВА

студентка ННІ права
та інноваційної освіти

Науковий керівник:

Лілія ТИМЧЕНКО

доцент кафедри цивільно-правових
дисциплін Дніпропетровського
державного університету внутрішніх
справ (м. Дніпро, Україна),
кандидат юридичних наук

ГОСПОДАРСЬКІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ, ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ І ПРИПИНЕННЯ

На сьогоднішній день національна політика України спрямована на забезпечення зростання та комерційного розвитку підприємницької діяльності суб'єктів господарювання, а на цій основі підвищення ефективності суспільного виробництва, її соціальна спрямованість відповідає Конституції України та встановлює економічний порядок у суспільному секторі. Цьому завданню, особливо при виконанні господарських зобов'язань, сприятиме створення чіткого правового механізму захисту економічної системи від зловживань та використання незаконних механізмів суб'єктами господарювання під час здійснення господарської діяльності. Зобов'язання є найпоширенішим видом господарсько-правових відносин. Весь товарний оборот, починаючи з виробництва, транспортування, купівлі та реалізації, здійснюється в юридичних формах, таких як зобов'язання.

Відповідно до ст. 173 Господарського кодексу України (далі ГКУ) – господарським визнається зобов'язання, що виникає між суб'єктом господарювання та іншим учасником (учасниками) відносин у сфері господарювання з підстав, передбачених цим Кодексом, в силу якого один суб'єкт (зобов'язана сторона, у тому числі боржник) зобов'язаний вчинити певну дію господарського чи управлінсько-господарського характеру на користь іншого суб'єкта (виконати роботу, передати майно, сплатити гроші, надати інформацію тощо), або утриматися від певних дій, а інший суб'єкт має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язку [1].

Основними видами господарських зобов'язань є майново-господарські зобов'язання та організаційно-господарські зобов'язання. Майново-господарських зобов'язання – це цивільні зобов'язання, що виникають внаслідок господарської діяльності учасників господарських відносин, відповідно до яких боржник зобов'язаний вчинити певні господарські дії або утриматися від вчинення певних дій для іншої сторони, а управлена сторона має право вимагати від боржника виконувати свої обов'язки. Зобов'язання майнового характеру, що виникають між суб'єктами господарювання та не господарюючими суб'єктами – громадянами, не є господарськими і регулюються іншими актами законодавства. У ч. 1 ст. 175 ГКУ ототожнюються майново-господарські і цивільно-правові зобов'язання між учасниками господарських відносин. Відповідно і регулювання має здійснювати ЦКУ з урахуванням особливостей, передбачених цим Кодексом. Втім предметом цих цивільно-правових зобов'язань визначено певні господарські дії або обов'язок утриматися від вчинення таких дій. Як сторони тут розглядаються зобов'язана й управлена сторони [2]. Отже, далеко не всі цивільно-правові зобов'язання є господарськими.

Окремих досліджень потребує можливість застосування до майново-господарських зобов'язань тих положень ЦКУ, аналоги яких відсутні у Кодексі, наприклад, цесії (переводу боргу, уступку права вимоги) або цивільно-правових способів забезпечення зобов'язань – застави, поруки тощо. З положень ч. 1 ст. 175 ГКУ можна дійти висновку, що застосування усіх цих цивільно-правових інститутів до регулювання господарсько-майнових зобов'язань є правомірним, крім тих випадків, коли подібне прямо заборонено Кодексом або іншими нормативно-правовими актами. Організаційно-господарські зобов'язання – це господарські зобов'язання, що виникають при управлінні господарською діяльністю між суб'єктами господарювання та суб'єктами організаційно-господарських повноважень [3].

Управлена сторона має право вимагати від боржника виконання своїх обов'язків. Організаційно-господарські зобов'язання суб'єктів можуть виникати з договорів і виступати у формі договорів (договір про спільну діяльність). На умовах, передбачених договором про спільну діяльність, спільно провадять господарську діяльність для досягнення спільних цілей без утворення єдиної юридичної особи.

Більшість господарсько-правових зобов'язань виникають на підставі укладених господарських договорів. Загалом господарський договір укладається у формі єдиного документа, підписаного та скріпленого печатками сторін. Дозволяється укласти комерційний договір простим способом, тобто шляхом обміну листами, факсами, телеграмами, телефонограмами тощо та підтвердження прийняття замовлень, якщо законом не встановлені особливі вимоги до форми та порядку типу контракту.

Відповідно до 193 ГКУ суб'єкти господарювання та інші учасники господарських відносин повинні виконувати господарські зобов'язання належним чином відповідно до закону, інших правових актів, договору, а за відсутності конкретних вимог щодо виконання зобов'язання – відповідно до вимог, що у певних умовах звичайно ставляться. Кожна сторона повинна вжити усіх заходів, необхідних для належного виконання нею зобов'язання, враховуючи інтереси другої сторони та забезпечення загальногосподарського інтересу. Порушення зобов'язань є підставою для застосування господарських санкцій, передбачених ГКУ, іншими законами або договором. Застосування господарських санкцій до суб'єкта, який порушив зобов'язання, не звільняє цього суб'єкта від обов'язку виконати зобов'язання в натурі, крім випадків, коли інше передбачено законом або договором, або управлена сторона відмовилася від прийняття ви конання зобов'язання. Управлена сторона має право не приймати виконання зобов'язання частинами, якщо інше не передбачено законом, іншими нормативно-правовими актами або договором, або не впливає із змісту зобов'язання.

Відповідно до ст. 173 ГКУ – господарським визнається зобов'язання, що виникає між суб'єктом господарювання та іншим учасником (учасниками) відносин у сфері господарювання з підстав, передбачених цим Кодексом, в силу якого один суб'єкт (зобов'язана сторона, у тому числі боржник) зобов'язаний вчинити певну, дію господарського чи управлінсько-господарського характеру на користь іншого суб'єкта (виконати роботу, передати майно, сплатити гроші, надати інформацію тощо), або утриматися від певних дій, а інший суб'єкт має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язку [1].

Господарське зобов'язання припиняється: виконанням, проведеним належним чином; зарахуванням зустрічної однорідної вимоги або страхового зобов'язання; у разі поєднання управленої та зобов'язаної сторін в одній особі; за згодою сторін; через неможливість виконання та в інших випадках, передбачених цим Кодексом або іншими законами. Господарське зобов'язання припиняється також у разі його розірвання або визнання недійсним за рішенням суду. Господарське зобов'язання може бути припинено за згодою сторін, зокрема угодою про заміну одного зобов'язання іншим між тими самими сторонам, якщо така заміна не суперечить обов'язковому акту, на підставі якого виникло попереднє зобов'язання.

Господарське зобов'язання припиняється неможливістю виконання у разі виникнення обставин, за які жодна з його сторін не відповідає, якщо інше не передбачено законом.

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/go/436-15> (дата звернення 08.01.2022)

2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV URL. <https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15>(дата звернення 08.01.2022)

3. Науково – практичний коментар до ст.175 Господарського кодексу України. URL. <http://www.jurists.org.ua/commercial-law/5020-naukovo-praktichniy-komentar-do-st-175-gospodarskogo-kodeksu-ukrayini.html>

Олександр ДАНИЛІВ

курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів
кримінальної поліції

Науковий керівник:

Анастасія ФІЛІПП

доцент кафедри кримінального права
та кримінології Дніпропетровського
державного університету внутрішніх
справ (м. Дніпро, Україна),
кандидат юридичних наук

ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО

Діяльність щодо запобігання та протидії домашньому насильству регламентується Конституцією України, Кодексом України про адміністративні правопорушення, Сімейним кодексом України, Цивільним процесуальним кодексом України, Законами України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» № 2229-VIII від 07 грудня 2017 року, «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» № 2866-IV від 8 вересня 2005 року, «Про Національну поліцію» №580-VIII від 02.07.2015, та іншими нормативними актами.

До міжнародних договорів України у сфері протидії насильству в сім'ї, які стали частиною національного законодавства, можна віднести такі міжнародно-правові документи:

- Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок від 18.12.1979 р., яка набрала сили для України 03.09.1981 р.;

- Конвенція ООН про права дитини від 20.11.1989 р., згоду на обов'язковість якої надано Україною 27.09.1991 р.;